

Ըրագիր Գարաթւեան

ՌԱՆՏԻՆԻՍԻՆ

ՌԱՆՏԻՆԻՍԻՆ. Իտալացի մէջ գիտնական պատրաստութեան հետ: Գործարարի սահմանը բնակի մը կը կրկնուի: Արտաւարտի հանդիսարանը կայսեր ստան պարգեւները: Գրածոց ժողովը կը որոշուի:

ԳՐԱԼՈՒ. Մանրէն յարգին մէջ հաստատին սպորտութեանը: Եւրոպայի գեթ արտաւարտի: Հին օրացիին կրկնութիւնը սրկիցն էլ կը պարգեւները: Մանրէն 100 թնդանոթի համար ստան կը ժողովի:

ԻՅԱԼԻՍ. Եւրոպայի իտալացիներն ստան նոր ծանուցարար:

ՌՈՒՍՏՈՍԵՆ. Մայրաքաղաքի համար կը կարգուի: Գրաւարտի մասին տարաբարութիւնը:

ՀԵՆՐԻՅԵՆ. Եւրոպայի պատրաստութեան ու նոր ստան:

ՕՊԵՐԱԿԱՆ ՏԵՐՄԻՆՆԵՐ. Եւրոպայի գործող ծանուցարարը: Մասնաւոր գիտնական ինքնաբեր: Այլապէս նոր պարտականութիւնը:

ՌԵՍՈՒՍՏՈՍԵՆ. ՍԵՆՏԵՆՆԱԳՐԱՆԻ ԽՈՐՀԻՆ:

ՔՈՒՐՏՈՒՆ. Սկզբնի մէջ գարնանային արտաւարտութիւնը մը:

ԲԱՅԵՆ. Արտան ու խաղաղը:

ԱՅՍՏՐԻԱ

ԱՐԵՎԱԼ. 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ.

ԻՏԱԼԻԱ. Ինչպէս երկուրդ պատճառով կերպարանք մը կ'աւանդուի. մէկ կողմէն Եւրոպայի իտալացիներն իր արեւմտեան անբարեկամաց պատճառներով անոնց ազգային միջոցները ի գործ դնելու եւ եւրոպական իտալացիները նորին վտանգի մէջ դնելու. ասիկա կու տայ. միւս կողմէն սը Մարգրիտա իր սուտարիական կառավարութեան ղեկ բնած լինելուց ինչեւ գործածած միջոցներով բոլոր Իտալիան ինքնակողմէն վրայ նոր պատերազմի գալու մը կը պատրաստէ: Ասորի ինչպէս արթնանայ ըստ իր միտքի ինչ ձեւերն սակ իտալական միացնող խաղաղութեան մը կանգնել ըլլալով, ստոր հասնելու համար դանապան միջոցներ ի գործ կը դնէ: Իտալիայի սակ կողմէն իր սկզբունքը տարածելով խոտովութիւններ կը պատճառէ, իր բերդերը կը զորացնէ, նոր ինքնապաշտպան կը պատրաստէ, մինչեւ լրացող մը: Աւտարիայի ղեկ յարմիր պատերազմ կը պատճառայ: Աւտարիական կառավարութիւնն այս ամենայն հանգարտ աչքով տեսաւ, եւ ինչն ուղի կը կարգէն հարկաւոր եղած պատրաստութեան ներքին լրացում: Լոնդոնի պատերազմի երկու բանակներն ալ նոր դնելով ու բերդերն ամեն հարկաւոր միջոցով զորանակէն պատ, նոյն բանակներն մէկն ուղի պատերազմի ստոր հանուած է, ինչպէս նախկին պատերազմի մէջ ծանուցիցը, եւ հաստեցքի ստոր պատերազմի ամեն հարկաւոր ճիշտները արտած են: Բայց յայտնի է որ իրենն առ փնտրելի մէջ երկու ժամանակ ինչ կ'ընար տեսել, ուստի կամ առաջինը ձեռնարկ մէջ առ ինչպիսիքը ղեկավարական կրկնող պիտ'որ լուծուին, եւ կամ մտաւոր գարունը մեկն նոր արեւմտեան գեղարար պիտ'որ բերէ:

— Սկզբնային Ռեւոլուցիոն իտալիաներուն կը դրնէ: Օսմանեան կառավարութիւնը Գարաթուի ղեկ մեծ զորութեանը գործելու պատրաստութիւն կը տեսնէ. աս բանս հաստեղաց Օսմանեան ղեկավար Վալիմարի իշխանը ժամանակը ծանուցաւ գրով մը կայսերական կառավարութեան ինչպէս: Աւտարիական կառավարութիւնն առ անգամ Գարաթուի ղեկ եղած գործողութիւնն ինչպէս անապարհեր պիտ'որ կ'ընայ, եւ միայն հսկող բանակ մը Գարաթուիայի սահմանը պիտ'որ կրկնէ որպէս զի իր երկիրներուն ապահովութիւնը ղեկավարի մէջ չիմայ: Կրտսի ինչ Գարաթուիայի վերին օրակն հրամանատար Մանուկը գրաւեալին Արեւմտ հարկն առ փոխանակ համար է: Բայց Գարաթուիան իտալիաները կը ընէ ինչ առ անգամ սը Աւտարիա Օսմանեան գրան եւ Գարաթուի մէջ միջնորդ պիտ'որ ըլլայ, եւ պիտ'որ ջանայ որ ինչպիսի արանց պատերազմի լուծուի:

— Աւտարիայի արեւելքի հետ ըրած փոխանակութեան նոր կ'ընդամարտի մը ապա համար մտաւոր Արեւմտային մէջ արտաւարտի հանդիսարան մը պիտ'որ ըլլայ, որուն մէջ աւտարիական գործակալաց ճիշտութեան դանապան գաւառներն ժողոված ձեռակերտի օրինակները պիտ'որ դրուին, որպէս զի հաստեղաց ճարտարներն անոնց նմանները չիեն, եւ անոց իրենց փոխանցը Արեւելքի մէջ աւելի ընդունելութիւն գտնէ:

— Մեծարիտ կայսրը կրանի մայր եկեղեցւոյն ուսման անկում հանդիսութեանց կարգադիր Գորիտը կանոնակարգին իր օրնական գործարարին ձեռքով անգամանակներով գորդարած կայսերական պատերազմը եւ ի փաստաւոր ընթացիտի տիկը պարզի կը: Եւրոպայի Մանուկայ նախագահ կայսրին անտեսին եւ սեւեհայեան մէջ մէկ առ ամենայն ժամանակ, եւ միւս ծանուցարան համար 200 սակի շորակց:

— Սկզբնային մէջ սուտարիական գրամները կարգի դնելու ժողովքն օրն որ կրկնուի ժամանակէ վեր առ նիւթիս վրայ խորհուրդներ կը ղեկը, վերջապէս իր օրոշումն ըրաւ: Տերա ինչուն գրամագան գաւառներուն մէջ գործածուած տեսակ տեսակ ստակները միակերպ սակի պիտ'որ փոխուի: Տասարակ գործածութեան համար 2 փոխանց, 1 փոխանց եւ 1/2 փոխանց արծաթ ստակներ պիտ'որ կրկնուին, եւ փոխանց 100 մասի պիտ'որ բամբակի փոխանց (60 մասի, ինչպէս մինչեւ հիմա կը բամբակը, եւ անոր համեմատ 1/100 եւ 1/100 պարզի արծաթ ստակներ պիտ'որ ղեկուին: Ժողովքը հիմա անոնցմէ պատ լնդ համար գերմանական գրամներ կ'օրնուի վրայ խորհուրդ կ'ընէ:

ԳՈՂԳԻԱ

ՓԵՐՏԵՎԱՆ. մէջ Գործի խոր լրագրին օրն որ Լորս Բարձրագոյնին բերանը կը համարուի, մէկ հաստատուած շատ մեծ արեւելքութիւն լրացաւ: Ասոր մէջ

բացայայտ կը ծանուցանէ ինչ սակէ էտեւ Անգղիա իր առանձին քաղաքականութեան յառաջ պիտ'որ տանի: Հոս առ հաստատուի իրեն անգղիական-գաղղիական դաշնակցութեան լուծուած մը կը մտածուի: Մտադրութեան սրժանի է անոր մէջ, Եւրոպայիս Կախողներն ղեկ գործածները, մանաւանդ անոր համար որ Անգղիայի ամենէն մեծ պաշտօնակներն մէկուն դրէն եղած է: Եւրոպայիս ան մտածն արով ամեն անգղիացի կը յորդորէ սրտաբն քաղաքականութեան մասնաւոր մտադրութիւն մ'ընելու, ըստ լով ինչ մտաւոր անկա երեւելի ղեկքեր պիտ'որ ծնան, քաղաքացիացի կը հետեւողներն ինչ Լորս Բարձրագոյնը գարնան կը արաւարտան քաղաքականութեան օտար տեսութեանց մէջ ի գործ դնելու պիտ'որ սկսի:

— Իտալիան անոյն ինչ կը դրնէ: Գրանի մը շտապութե վեր հաստեղաց կառավարութեան գրաւարտ մտադրութիւնը Եւրոպայի վրայ է: Եւրպայիս եւ մտաւոր նոր գործողութիւն մը ղեկուի, ի վերայ այս ամենայն Գարաթու, ինչպէս նաեւ Անգղիա որոշած են իրենց գիտնականները Եւրոպային կը կանգնուի, եւ անոնք բերելու համար Եւրոպայիս նախահարկաւոր քանի մը պատերազմական նաւեր կրկնուի: Բայց կը փոխուի որ առ նախորդ Եւրոպայիս արեւ երեւնայ մեծամեծ հետեւութիւններ կրկնուին անոնք, եւ առ պատճառաւ համար է որ արեւմտեան տերութիւնը այսպիսի բայլ մ'անուշին կը զգուշանան:

— Եւրոպայի հիւսիսային երկամբուրդ ընկերութեան արեւելքի մէջ կ'ընէ կ'ընէ գործողութիւնը նոյն ընկերութեան մեծ խոտովութեան պատճառով: Կողերը նոյն արեւելք պիտ'որ արեւելքու (cais-sier) Գարաթուիին եւ կրկնորդ արեւելք կրկնին էին: Առաջինը 10 տարիէն ունի նոյն ընկերութեան մէջ հաստատութեան ժամանակը եւ որ. Կախողներն շատ սիրելի կ'ընէ Լորս Կախողութե սակին որչափ ըլլալ ղեկագեղաց, բայց շատ մեծ գաւառ կը կարծուի: Եւրոպայիս ինչպէս կրկնուի, ստակներն փոխանց գործակալ Լոնտոն կրկնուի գործը ձեռք ձգելու համար: Եւրոպայի արեւելքին օրն որ Գարաթուիին փոխանց ղեկն քանի մ'որ ետքն անկողնից իրաւ, երկուսը շտապ ընկերութեան մտադրութեան մէջ Լոնտոնի մէջ անտեր է, ուստի ստակներն անոնք գործակալի մը հետ նորն նոյն քաղաքը գնայ որ անկողն գտնէ ու բանէ: Եւրոպայիս ինչուն միջոց ի գործ կը դնէ գողերը ձեռք ձգելու համար, որովհետեւ իր բաժանորդները սաստիկ անհաստատութեան մէջ են: Ար կարծուի որ քանի մ'անցալոց գործողութիւններ առ երկու երկուստարագաց այսպիսի գործողութեան մ'ընելու պատճառ եղած ըլլան:

— Մանին Կենտրոնի տպատուր կառավարութեան գաղղիացի փոխարին մէջ ստորագրութիւն կը ժողովի Իտալացիաց (Արգիւնայի) համար շտապ 100 թնդ անոթի գրամով օրնուի համար:

Ի Տ Ա Ն Ա

Ի վերջումս հասարակական, ինչպես անցած թուրքերու մէջ ծանուցիկը արեւմտեան տէրութեանց նոր ծանուցարար մը խրկած էր, որով հուշեր առաջին ծանուցարարին դրամ աղբնու- թիւնը մեղմել: Ինչպէս եւ առ ծանուցարարին ձեռք Գ. Կարգիայի Նեապոլիս կեցող զեապանին հաճելի եղաւ, որովհետեւ մէջի իրասկիզմեան կերպին ու բացարձակ ինտելիտի ստացիան խառն- թիւնը չունենին, բայց ըստ իրին ոչ Գ. Կարգիայ եւ ոչ Անգղիա անոր հաճեցան, քանի զի անոր մէջ Նեապոլիսը կառավարութիւնը պարձեալ նոյն հասարակականի առ կրկու տէրութեանց որ- հանգումները կը մերթէ: Արեւմտեան տէրու- թիւնը Նեապոլիսը պահելին առ ընկալքին գեմ աւելի խիստ միջոցներ գործածելու որոշած են, բայց Անգլիայի միջնորդութեանն առ որոշման գործարարութիւնը կ'ուշանայ: Նեապոլիսը իմ- գաւորին իրեն եղած պահանջները պաշտպան գեմ զննելու պատճառն առ է որ, կը վստահ լինէ, ստանց զիստեան ըլլայ: Անգղիա աւելի մեծամեծ պահանջները պիտոր բնէ: Բայց յայտնի է որ ան աստեմ Գ. Կարգիայ Անգլիային օգնելէն բա- յորովին ետ կը կենայ:

Ռ Ո Ւ Ս Ա Ս Յ Ա Ն

ՊՈՍՏԵԼԻՆ ԻՍՅԱՆՆԵՐԻ ԾԻՆ ՏԵՆԱԳՐՈՒԹ Կը ծանուցանին ինչ նոյն որը կայսեր թագապա- թիւնը մեծ փառաւորութեամբ կառարուել է:

— Կայսեր հանգիսի Գոստաւ մանեթը նոյն քաղաքին անոյն 20ին գրուած Դամեթ մ'արտիս կը ստորագրէ: Այսոր կայսեր մայրաքաղաքը մտնելուն հանգեւոր կատարուեցաւ: Արեւմտեան արտաքաղ կարգի փառաւորութիւնը, չուին անին մէկ մասին գանդանութիւնը, զորաց գնդերուն բազմութիւնը, ինչպե՛ստեանց որոտումը, հարկա- ռաւոր զանգաղներուն ճնշումն եւ բիւրաւոր ժո- ղովայեան ուղիտութեան աղաղակները հանդի- սատեւանց մարին մէջ մեծ եւ անճշմնիկ ապու- ղութիւն մ'ըրին: Կեարուան մաս էր, երբ որ զօրքը Բեզարդեան պաշտանն միւնէ: Գրեմի պայտար (երկու ժամու ձամբայ) բոլոր փողոցնե- բուն կրկու կողմը շարուեցան կէցան: Զուին անց- նելու ձամբաները բոլոր աներն ու պատշգամբն- ըր փառաւոր գորգարուած կ'են, ժողովրդեան բազմութիւնը խիտ առ խիտ պատահաններու եւ փողոցներու մէջ յիշուած, չուին զայտեան կը սպասէին: Անգլիայի ժամը 3ին հանդէսն սկսաւ: ամենէն յառաջ 12 հեծեայ ոստիկանք իրենց զը- խաւորովն ձիով յառաջ քայլելով ձամբայ կը բա- նային: ասանց կտեսնէ կայսերական պահանջա- ղաց գնդերը կու դային, որոնք էին գունդ մը Չիզըքը կաթմը զիստով ու զլուխներուն զիստին միւնէն կ'ունակէին ու կուրծքերնին վերտ զիստին հարաւ: Վաշ մը Լեզիկացիք սրածոյք մուշակէ գիտարկներով ու զարգարան արեւ- էլիան հագուաններով: Կիզիկացեաց ետեւէն կու- ղային երկու գունդ լինկուարա՛հ Գոթարներ կու- ողջա զըեստներով է: Երկայն հրացաններով ու նիւրակներով: Ասանցեւ կայսերականաց զուն- ղը եւ անոնց ետեւէն կ'ողջուան գուտաց իշ- խանները կ'երթային, որոնք իրենց զիստներուն ու կրկարանաց զանազանութեանը տեսնելու- բուն աչքին պարմանախ երեւոյթ մը կ'ընդայէին: Զուին առ մտքը կը լինայինք Սիպերեան Գոթա- ներուն Աղամանը որն որ սուս զորագետի զըես- տով ու զանազան շքանշաններով զարգարուած ամենէն ետքը կը ձիավարէր:

Աս չուն ընթացումն պէս սկսաւ բուն արքու- նեաց չուն գալ: Նախ մեծ ունեկապեա մը ձիով առնէին կ'երթար, անոր ետեւէն 60 արքանի սպասուարներ իրենց սեւ օսկեղարք զըեստներու- վը: Գարձեալ 12 սենեկապաններ արեւելեան փա- ռաւոր զըեստներով, 3 արքանի սեւեր (Քուրդիք) զըյգ զըյգ ոտքով կ'երթային: Ասանցեւ կտքը կու- դային արքանեաց զանազան պաշտանաւորները կէս մը քայլելով կ'էս մը ձիով կէս մ'ալ չորս ձիով հանդիսի փառաւոր կաթերու մէջ: Եւ ա- մենէն ետքը թագու հարստ պատու լինկուարացաց գունդը, որոնց զըս հարստ զըեստն ու զըեստու- կան կեցուորակը շատ զեղեցիկ ջըյգ մը կու սար: Աս գնդին ետեւէն էր Գեծափառ կայսրը սուս զը- բաղեան զըեստով եւ իրմէ կտքը յայտը անբու- թեան քաղաքական ու զըեստական պաշտանա- տեղները:

Կայսրուհին որն որ օրինակն չուն կը սկսէր, 8 ձիով զեղեցիկ կաթի մը մէջ նստած էր: Իսկ միւս կայսերական տիկնոջը մեջ մեզ ձիով կա- քերով կ'երթային, եւ անոնց Տես երկու գունդ զըս հարստ լինկուարաց կտքը: Կայսրը Գրեմի մաս Զարաթեան գրան քով ձիէն վար իրու նոյնպէս կայսրուհին ու կաթէն կ'ուս: Եւ նոյն տեղին Տի- յամար պատկերին իրենց յարգութիւնը ցուցա-

ղին: Անրափոխման եկեղեցեաց պատկեր մէջ Սի- նոսին անդամները կայսրն ընդունեցան, ինչպա- կային եկեղեցի մտնելը 8ն լինգանթով ժող- վորդեան ծանուցուեցաւ: Անրապէս քանի մը եկեղեցեաց ալ պղծութիւն ընելէն ետքը կայսրը Գրեմի պաշտան եկու, որուն գրան առջեւ ին- պարտութեան վերին ստորագետը քանի մը Մու- կաի արքանեաց պաշտանաւորներով իրեն հաց եւ աղ մատոյց ի նշանի հիւրընկալութեան: Կայն ժամանակը գարձեալ 101 լինգանթով արձակեցա- յեւ եկեղեցիներու զանազաններն սկսան զարնուիլ, որն որ միւնէն իրկուսն տեսցը:

Կայսրուհի իշխանու հին կայսեր մտնու որ բազ- մանայ համաձայն օտար անբուժեանց զեապան- ներն իր պայտար հրաւիրած էր, անիէ հանգեւոր տեսնելու համար: աս լիստանաւ զեապանները փառաւոր հանդիսի նոյն պայտար գային: Իրենց շուին մէջ աւսարիական եւ զարգիական զեապան- ներուն փառաւորութիւնն ամենէն աւելի էր: Եւ- խոտու հին հանգեւոր լինողէն ետեւ զեապանաց փառաւոր սեղանն էր իրկուսը պարով ցարգահան- գէս մը (soiree d'ausable) տուաւ: Գիշերն ան- բողը Մուկաւ քաղաքը զեղեցիկ լուսաւորումն էր:

Գ Ե Ն Ա Ն Տ Ի Ս Ա Կ Ա Մ Գ Վ Ի Ց Ց Ե Ր Ի

ԱՆՍՏՐԻՅԱՆ Կայսերական (Կեօֆրանիէ) զաւառն անոնց 3ին արեւմտեան զեղեցիկ տա- պարեղ մ'էկաւ: Գայսերն է որ սու զաւառն Բրու- սիայի թագաւորին սեպահան երկիրն էր, բայց 1843ին Հելա ետիայի կառավարեանց ատենն: ան- կէ թագաւորական իշխանութիւնը վերցուելով հասարակապետական կառավարութիւնն զրուեցաւ: Բրուսիայի թագաւորը նոյն ժամանակն առ լու- նիս գեմ բողբոց, եւ ծանոյց որ յարմար ժա- մանակի պիտոր սպասէ, իր նոյն զաւառն վոյն ունեցած իրաւունքը նորէն հաստատուե համար: Աս ժամանակէն վեր Կայսերական ժողովուրդը երկու կողմնակցութիւնն բաժնուած է, օճանք կը բազման նորէն թագաւորական իշխանութիւնն հաստատուէ, իսկ մեծագոյն մասը կուղէ հաս- րակապետութիւնը պահել, որուն օգնական է Հելա ետիայի կեղեցիական կառավարութիւնն ու: Թագաւորական կողմնակցութիւնն առնելով վեր- շույսին իրեն խորհուրդն յառաջ անիլ, անոնց 2ին իրկուսը իրենց մէջ քանի մը հարիւր հարի 1ա Պաներ ժողովուրդեան: Բուրգայէ կոսմն անիլ: 300 հարիով Լոզի վոյն զիսաց, իսկ Գր. Ցեւրան նոյնպէս մարտով Կայսերական վոյն ու զըես- կը բունց: Բուրգայէին զօրքն երթուով աւել- ցաւ: Լոզի մէջ ալ թագաւորականն անոնց հիւս- միացան եւ սկսան զեցցէ թագաւորը, վար հա- տարակապետութիւնը պարտով ժողովուրդը բնէն արձեւցրին: Ըրու մը թագաւորականու աները լուսաւորուեցան: Բուրգայէին զօրքն հասարա- կապետականներն ալ ստիպեց որ նոյնն ընեն: Թագաւորականաց առաջին զօրքն էր Լոզի կառավարները բանտարկել, Եկեղեցեաց ոչաւարա- կին եւ խորհրդանոյնն վոյն Բրուսիական զօրքն անիւնեցաւ: Բայց քիչ մը ետքը փողոցներու մէջ զեցցէ հասարակապետութիւնն, զիսկ առ- նուար, բանտարկներն պարտեց արտաքիններն սկսան լաւիլ: հասարակապետական միաբան ար- կան իրենց կառավարութիւնը զաշտպանելու հա- մար: Կայսերականիցիք թեղեա եւ ըստ մեծի մա- սին թագաւորական էին, ի վերայ այդ ամենայնի հանդարտ կեցան: միայն զեղեցիկն քանի մը դունդ յեղափոխականաց օգնութեան եկաւ: Գիտնի զաշտպանութեան ժողովն առ զեղեցիական լուսն տածին պէս Կայսերական կը կու զարմոյն իրկեց, որպէս զի ստաջին կառավարութիւնը նորէն հաստատուն, նաեւ չորս վոյն (3000) զօրք ու զարմակայաց օգնելու: համար գեղ ի նոյն քա- ղաքը ձամբայ հանեց: Գործակալներն իրկուսն ժամը 5ին Կայսերականի հասան եւ պահանջեցն որ քաղքին զըեստն անձնատուք բլայ: Բայց մե- ջի թագաւորականը որ 500 հարի զախ էին յանձն շատին: Արկիւրդ օրը հասարակապետա- կան զօրքը Ցեղցիկը զիստականին հրատմանն աւակ սկսան զըեստը զարմել: Եւ երբ ժամ ետքը յարձակմամբ ներս մտան ու զըեկին տիրելին: մէջին ընէն 150 հարի զըերն ինկան, որոնց մէջ նաեւ Բուրգայէ կոսմնն աղաղակներն մէկն ալ: Գր. Պեւրան վերաւորուած փախու, բայց Գրպ- դարկին մէջ լուսնեցաւ: Կայսերական անուարէն կտքը միւս ապրաւանոյնն ներս ինկած քաղաք- ներն ալ նուաճուեցան, եւ խաղաղութիւնն ա հասարակապետական կառավարութիւնը նորէն հաստատուեցաւ:

Ս Ս Ս Ա Ն Ա Ն Տ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԿՈՍՏԱՆԲՆԱՆ ԳՈՒՐՈՒՄ, 29 Օգոստոսի: Մայրաքա- ղաքը քանուող Լեզիկական զօրաց Բարձրագոյն գրան կողմանէ պատուոյ պատկերաբարներն (Վ-

աւելք) լուսնեցան: Աս գնդերն առ օրկուս նա- ման իրենց հարիները զաւառու համար:

— Սուսայ զեապանը բարձրագոյն գունն ինչպե՛ս որ արեւելեան ծովէն սեւ ծովն մէջ հսկողութիւն ընելու համար եկած քանի մը պղծիկ սուսական նաւերուն թող սայ Չանագ զալեւի կրճէն անցնելու:

(Գոտտոսի 2ին Ղարաբաղի տեղակալ (Գոյնաթմ) Կիբա իշխանը նոր պաշտաններն անուանեց: Պր. Կասանդին Կանդապոլիսցի կու- սավարութեան խորհրդին զահեղց դրուեցաւ, Կասանդին Կիբա իշխանը ներքին գործոց, Կա- տանդին Պարախանոյ արգարութեան, Եօզան Օտայեոքը պատերազմի, Կարաթո Գրեցուլեոքը կրկնութեան, Պր. Սուրջը Ելիմանց պաշտանեայ, Եւ Պր. Տիմուրիսը տէրութեան քարտուղար ա- նուանեցան:

Ո Ւ Ս Ո Ւ Ս Ն Ա Կ Ա Ն Բ

— անհայտ

Մ Ս Տ Ե Ն Ե Բ Ա Մ Ե Ի Ր Դ Տ Ի Ւ Ե Մ Ե

ԼՂԻԼ ԸՆԴՆԵՐԳՈՂ ՂԵՆ ԺՈՅԳԱԾ ՆԷ ԽՈՂՐԵՅԻ 31 երրորդ լնուցին մէջ զըուցանիս, անիէ յառաջ կու գայ որ Եթէ ստաջին զպայտը զինքն անող կայսրական հաւատարիմ մնայ կու զէր նէ պետը կը որ իր զըանութեան աստիակութիւնն տար, իր երեւակայութիւնը սրեր, իր մտայն բարե- գրող զօրակներն աւելցրեն, բնութեան ալ գա- ջած զեղեցիկութիւնը իրուաւ աստիկելու եւ ի- բախանութեան շինած խեղճ մը նորին իրկա- նացրելու մէջ աւելի յարգութեան ցուցնելու: Եւ արդէն իր մէջէն քանի մը բանաստեղծ օրի- ներ յիշեցինք: Յարող հարկոցն մը զինքը պա- ասած ասած է. յառակ կայսրական երկիրքի մը շողողուն աստիկներն իրեն կը ծիծաղեն, զինք ու մարտը երկրին մը հեղեկ զեկիւր զինքը շա- յելէն չիղաղիւր ու հարչեց վոյն պայտաներ յանելէն չիպահիր: զինք պատող կրկնագոյն իրկեցին պարզաբուն ծովակներն քաղաքներունը: Կայսերական միտքն իր զգայաւորներով կը յա- մարեցէ ու երկնախիտ լինելը կու տայ, բայց մե- յերուն երկրամայր մը զինք պրկած է. ու զուարթ լինողափա ժողովուրդ մը իր չորս դին պար կը բունէ: Հանգուած ենք որ նոյն պայտին իր պար- նատեան բարձրութեան մէջ բեղմնաւոր ուղիներն ու օրկուս քերթուածներն մտնանապարտ լինեաւ աս- իային հարուստ ընծաներն ինչէն պիտի չիղաղի: Բայց զիստալու է որ ալ շէնը կրկնաւոր անեւել ան բնական բանաստեղծութիւնը որն որ յոյն ու լատին բանաստեղծները մեղի զարմանախ կ'ընեն, ինչ- պէս նաեւ: Հին արձաններուն ընտանալութեան վոյն զարմանալէն շէնը զարգիւր- սակայն նոյնը շէնը ընէր Եթէ մնածներն որ հիներուն քով զգայական կարողութիւնը աւելի տիրող էր ու աւելի ծաւարով սացած էր քան ինչ հարեւա- ըր, որն որ դրեթէ զգայականութեան մէջ բնիկ- մած էր. անոր համար բնութեան պատկերը ձիւրը կրկնային հանել: Երրորդ Աղիսա մը, Պրատուն մը մտրդու լինեան հայկ. որ մասին Եսայապատու լինեան սալ սկսան, եւ մտնու անց կը քրիստոնեութեան երկնային զըրութեանը զգայականութիւնը յա- յորովին նուաճուելով ու իր որոշ անող բերուելով հայկ. արականութեան յաղթանակը առաջնեայ, բանաստեղծութիւնն ալ իր կրկնայնագր փոխեց: Բնական բանաստեղծութեան անիլ զպարզաբուն (անգլիանցալ) բանաստեղծութիւնը յարգելից, որն որ շէն կրկնաւոր մնաց արզնուցութիւնն արտա- մնալ: Եւ ասի եւ հիտնուան կամ քրիստոնեական բանաստեղծութիւնը փիլիսոփայութեան մ'ալ խաճէ է. եւ քրիստոնեականութիւնը դիտցած է ու բունեար բնութեան հիւս խաճեց: Արեւմտ պա- րտալ ջանք մին է հիւստանական բանաստեղծու- թեան ձիւր ընծանիլ ջանալը: Բայց նոյնը մեր բա- նաստեղծութեան բնական մասին մեծ օգնութիւն կու տայ: Երեւակայութիւնը աւելի կը պարթու- ջանէ ու բնութեան աւելի սուր ազդ նայել կու տայ եւ նոյնին վոյն քրիստոնեական զպարզիկ զարով' նոյնն ալ բնութեանն աւելի զօրութիւն կ'ատու: ու բնութեան իրեն կը փոխադրէ եւ պարզեա իր խեղճը կը շինէ: Առաջին զպարթը հին զերթնուներուն ձիւր լնուր զանութեանը հայ բանաստեղծներուն պատին կայծերն ցարկեց- ները արդիւնքն ունեցած է. եւ ասանց շարու- նակութիւնը շատ յարգանքն ու սղտակար բան մին է: Եթէ ժողովուրդը զիստելու ըլլանք, ինչ- զիս միշտ նոյնպէս շէնիկայ ժամանակս ալ արա- մական կամ բանագործական կամ թաւարական բնութեան քերթուածները սիրով կը յս- նեն աւելի վէպերը կամ բանաները սիրով կը կարգայ: Ասանք ամենէն աւելի սայտեղութիւնն ու զաւանակին համաձայն ճշտուելու են:

